http://www.luju.ro/interviu-profesorul-corneliu-birsan-judecatorul-roman-la-cedo-magistratul-roman-are-obligatia-sa-aplice-dispozitiile-conventei-si-jurisprudenta-curtii-ignoranta-nu-cred-ca-poate-intra-in-discutie-neaplicarea-acestora-poate-fi-invocata-de-justitiabil-in-pr

INTERVIU – Profesorul Corneliu Birsan, judecatorul roman la CEDO: "Magistratul roman are obligatia sa aplice dispozitiile Conventei si jurisprudenta Curtii, ignoranta nu cred ca poate intra in discutie. Neaplicarea acestora poate fi invocata de justitiabil in promovarea cailor de atac!"

Scris de Adina A.STANCU - Razvan SAVALIUC | Data: 10.01.2012 15:42

De la un an la altul, tot mai multi romani se adreseaza Curtii Europene de la Strasbourg pentru a-si afla dreptatea de care nu au parte in tara lor. A ajunge inca la CEDO nu e un drum usor si, pana sa ti se faca dreptate aici, trebuiesc indeplinite o serie de conditii si, cel mai important, trebuie sa fi inarmat cu multa rabdare, pentru ca procesele de la Strasbourg dureaza adeseori mai mult decat cele din Romania. Pentru a afla cum functioneaza in mod real Curtea Europeana, dar si de ce trebuie romanii sa-si caute dreptatea in alta parte decat la justitia lor, am realizat un interviu cu **reputatul profesor Cornelliu Birsan (foto) judecatorul roman la CEDO**, pe care il publicam in continuare.

Domnule profesor, ce este CEDO de la Strasbourg pe intelesul justitiabilului de rand? Ce poate face aceasta instanta europeana pentru justitiabilii ale caror drepturi au fost incalcate in Romania?

Curtea europeana a drepturilor omului de la Strasbourg este o instanta internationala instituita printr-un tratat international cunoscut sub denumirea de Conventia europeana a drepturilor omului, incheiata la Strasbourg, la 4 noiembrie 1950, sub egida unei organizatii internationale creata in anul 1949, Consiliul Europei, si intrata in vigoare la 3 septembrie 1953. Prin incheierea acestui tratat international care este Conventia, statele semnatare si-au asumat obligatia de a respecta, in ordinea lor juridica interna, drepturile si libertatile fundamentale pe care aceasta le prevede, carora li s-au adaugat, ulterior, prin mai multe protocoale aditionale alte drepturi si libertati. Inovatia esentiala pe planul dreptului international adusa de Conventie este aceea ca prin ea se instituie un mecanism juridic de control al modului in care statele semnatare isi respecta aceasta obligatie, mecanism ce a cunoscut o anumita evolutie in timp - nu insist - in cadrul carula rolul esential il are Curtea. In anumite conditii prevazute de art. 35 din Conventie, Curtea poate fi sesizata cu o cerere, o adevarata actiune in justitie, de catre orice persoana fizica, orice persoana juridica neguvernamentala ori chiar de catre «un grup de particulari» care considera ca, prin activitatea lor, autoritatile nationale ale statului in cauza le-au incalcat unul sau mai multe drepturi prevazute de Conventie ori de protocoalele sale aditionale; cum se spune in limbajul Conventiei, cel ce formuleaza o asemenea cerere se considera a fi victima unei astfel de incalcari. Curtea va examina cererea reclamantului dupa o anumita procedura stabilita de Conventie, dezvoltata in Regulamentul ei si, in masura in care va constata ca s-a produs o asemenea incalcare, va adopta o hotarare «de condamnare» a statului in cauza. Ar vrea sa fac cel putin doua precizari: a) in fata Curtii se desfasoara un adevarat proces intre reclamantul victima a incalcarii pretinse si statul «chemat in judecata»- cele doua parti fiind pe pozitii de deplina egalitate procesuala in fata Curtii, chiar daca una dintre ele este un stat suveran - sa nu uitam ca suntem intr-un cadru ce tine de dreptul international public; b) prin hotararea de «condamnare» a statului in cauza Curtea poate numai sa contate ca, eventual, s-a produs incalcarea pretinsa de reclamant; hotararea Curtii nu poate «desfiinta» hotararile interne puse in discutie; imprejurarea ca, urmare a unei asemenea constatari, Curtea poate acorda reclamantului o «satisfactie echitabila» nu este de natura sa conduca la o alta concluzie; revine statului in cauza oligatia de a asigura, in ordinea sa interna, inlaturarea pentru reclamant a consecintelor incalcarii constatate de Curte, de regula prin instituirea unei posibilitati de «revizuire» a hotararii interne, ceea ce dreturi procesual roman prevede deja, atat in materie penala cat si in materie civila. Asadar, in fata Curtii nu se «rejudeca» pricina interna ci se examineaza daca, in cadrul procedurilor interne, in acea cauza, s-a asigurat respectarea drepturilor si libertatilor garantate de Conventie.

Romania se afla in topul statelor europene cu cele mai multe dosare la CEDO. Este un semn ca Justitia romana nu functioneaza cum ar trebui? Este romanul mai procesoman decat alte popoare? Care sunt cauzele care genereaza acest numar uriias de plangeri ale romanilor

Este foarte adevarat ca la 30 noiembrie trecut, dupa ultimile statistici disponibile, pe rolul Curtii se gaseau 12.650 de cauze impotriva Romaniei, dupa Rusia cu 40.850, Turcia cu 15.950 si Italia, cu 13.900; daca ne raportam la numarul de locuitori, putem observa ca tari cu un numar semnificativ mai mic de locuitori decat tara noastra au un numar mare de cauze pe rolul Curtii: Moldova, 4250, Serbia, 6650. Dar asemenea statistici sunt, cred, inselatoare, intereseaza problemele "de fond" in materie in fiecare tara. In definitiv, fiecare stat contractant are in fata Curtii un contencios specific: Rusia si Ucraina, neexecutarea hotararilor judecatoresti interne si conditiile de detentie, Italia, durata proceduriilor judiciare si neexecutarea hotararilor judecatoresti interne reparatorii in materie etc. Dupa parerea mea, problemele de «fond» ale tarii noastre care conduc la acest numar mare de plangeri adresate Curtii sunt mai complexe. Prima dintre ele - si imi pare rau ca va trebui sa repet ceea ce am spus de multe ori - este data de organizarea judecatoreasca, de insasi structura sistemului judiciar care, la ora la care vorbim, nu este coerent, adica examinarea unei cauze sa fie facuta, in principiu, in fond, in apel si in recurs, atentie, la instanta supremal Imi veti spune, dar, ca regula generala, asa-i si la noi! Va voi raspunde, da, asa-i si la noi, numai ca, potrivit sistemului judiciar actual, multe cauze incep prin a fi examinate in fond de judecatorii in apel de tribunalele judetene respectiv al Municipiului Bucuresti si in recurs de Curtile de Apel; si cum in tara exista 15 asemenea Curti, este evident ca s-a creat posibilitatea ca, in acelasi materie sa fie pronuntate solutii diferite. Acest lucru este ilustrat, bunaoara, prin faptul ca pe rolul Curtii sa gasesc cca. 1800 de cauze in care se invoca incalcarea dreptului la un proces echitabil prin solutiile divergente pronuntate de instante privitor la solutionarea aceleiasi probleme de drept. Din tot ceea ce vad ca se discuta la noi, am sentimentul ca practic toata lumea s-a «obinuit» cu acest sistem; se vorbeste peste tot de unificare practicii judiciare, sunt create mecanisme «specifice», ba s-a mai vorbit si de o «lege speciala» in materie al carui proiect a mai fost facut si cu…